

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 3514/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus 26.04.2025, sähköpostitse

Haetaan lupaa kenttätöihin Saanan luonnonsuojelualueelle sekä Saanan lehtojensuojelualueelle luonnonsuojelualueelle ja Mallan luonnonpuistoon 14.6.–5.7.2025 väliselle ajalle,- Ympäristön muutoksen ja mikroilmastojen vaikutus subarktisten jäkälien toiminnallisiin ominaisuuksiin tutkimusprojektia varten. Hakija hakee lupaa liikkumiseen polkujen ulkopuolella ja jäkälänäytteiden ottamiseen väitöskirjatutkimukseensa sekä kenttäavustajan pro gradu-tutkielmaan liittyen.

Tutkimus keskittyy puiden rungoilla eläviin (epifyyttisiin) jäkälälajeihin tunturikoivulla (*Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*). Tavoitteena on hyödyntää olemassa olevaa mikroilmastologgerien verkostoa Kilpisjärven alueella (69° 3' N, 20° 48' E, karttaliite) tutkiakseen yhteyttä jäkälien toiminnallisiin ominaisuuksiin. Toiminnalliset ominaisuudet selittävät ekosysteemin vaikutusta jäkälään ja päinvastoin paremmin kuin pelkkä taksonominen tarkastelu. Tavoitteena on vastata seuraaviin kysymyksiin: Mitkä toiminnalliset ominaisuudet ovat sopeumia talviolosuhteisiin, kuten lumipeitteeseen? Millainen lajinsisäinen vaihtelu ominaisuuksissa esiintyy? Miten mikroilmastojen erot vaikuttavat toiminnallisiin ominaisuuksiin ja mitkä ominaisuudet ovat herkkiä näille eroille?

Kenttätö koostuu jäkälien tunnistamisesta ja niiden ominaisuuksien mittaamisesta kolmesta tunturikoivun rungosta, jotka sijaitsevat lähellä 80 mikroilmastologgeria, sekä jäkälänäytteiden keräämisestä. Lajit on valittu aiempien tutkimusten perusteella, joissa

ne ovat osoittautuneet reagoiviksi tutkittuihin ilmasto-olosuhteisiin. Laboratoriotyö tehdään kerätyillä näytteillä. Sekundaarimetaboliitit tunnistetaan ohuenkerroskromatografialla (TLC). Fotobiontit tunnistetaan DNA-tekniikoilla.

Tutkimusprojekti edellyttää noin 80 epifyyttisen jäkälänäytteen ottamista. Kukin näyte on pinta-alaltaan muutaman neliösenttimetrin kokoinen ja otetaan jostakin seuraavista paikallisesti runsaista lajeista: *Cetraria sepincola*, *Hypogymnia physodes*, *Hypogymnia tubulosa*, *Melanohalea olivacea*, *Melanohalea septentrionalis*, *Parmeliopsis ambigua*, *Parmeliopsis hyperopta* ja *Vulpicida pinastri*. Kaikki nämä lajit on luokiteltu elinvoimaisiksi Suomen punaisessa kirjassa, ja niiden kannat ovat vakaat.

Näytteet säilytetään Luonnontieteellisen keskusmuseon (LUOMUS) julkisessa jäkäläherbariumissa, ja havaintotiedot lisätään laji.fi-tietokantaan. Lisäksi on tarpeen liikkua polkujen ulkopuolella Malla- ja Saana-naturealueilla (kuten kartasta käy ilmi). Hakija ja avustaja tuntevat alueen hyvin, ja liikkuminen tapahtuu tehokkaasti ja siten, että häiriö luonnolle on mahdollisimman vähäinen.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että valitusaika huomioiden lupa tulee voimaan 10.7.2025. Lisäksi kahden näyttöottopisteen (Pikku-Malla) kohdalla uhanalaisen lajin suojelemiseksi aikarajoitus siten, että näytteet saa ottaa aikaisintaan 1.8., liitekartta

.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan liikkumiseen ja jäkälänäytteiden keräämiseen Mallan luonnonpuistossa sekä Saanan lehtojensuojelualueella ja Saanan luonnonsuojelualueella liittyen Ympäristön muutoksen ja mikroilmastojen vaikutus subarktisten jäkälien toiminnallisiin ominaisuuksiin -tutkimukseen kolmeksi viikoksi 10.7.–31.8.2025 välisenä aikana. Ailakkavaaran juurelle maanomistajan suostumuksen on antanut Kiinteistökehityksen maankäytön asiantuntija xxxx.

Kenttätyö koostuu jäkälien tunnistamisesta ja niiden ominaisuuksien mittaamisesta kolmesta tunturikoivun rungosta, jotka sijaitsevat lähellä 80 mikroilmastologgeria, sekä jäkälänäytteiden keräämisestä. Lajit on valittu aiempien tutkimusten perusteella, joissa ne ovat osoittautuneet reagoiviksi tutkittuihin ilmasto-olosuhteisiin.

Tutkimusprojekti edellyttää noin 80 epifyyttisen jäkälänäytteen ottamista. Kukin näyte on pinta-alaltaan muutaman neliösenttimetrin kokoinen ja otetaan jostakin seuraavista paikallisesti runsaista lajeista: *Cetraria sepincola*, *Hypogymnia physodes*, *Hypogymnia tubulosa*, *Melanohalea olivacea*, *Melanohalea septentrionalis*, *Parmeliopsis ambigua*, *Parmeliopsis hyperopta* ja *Vulpicida pinastri*. Kaikki nämä lajit on luokiteltu elinvoimaisiksi Suomen punaisessa kirjassa, ja niiden kannat ovat vakaat.

Liikkuminen Mallan luonnonpuistossa, Saanan lehtojensuojelualueella ja Saanan luonnonsuojelualueella on pidettävä minimissä, ja se on sallittu ainoastaan tutkittavilla alueilla sekä niille kulkemiseen ja tutkimuksen kannalta välttämättömissä määrin. Näytteet säilytetään Luonnontieteellisen keskusmuseon julkisessa jäkäläkasvikokoelmassa (Luomus) ja esiintymistiedot lisätään laji.fi -sivustolle.

Alkaa: 10.07.2025

Päättyy: 31.08.2025

Lupa koskee luvan saajan lisäksi seuraavia henkilöitä, ks. liite xxxx.

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Luonnonsuojelulain mukaan luonnonsuojelualueiden ja niiden perustamisen yhtenä tavoitteena on luonnontutkimuksen edistäminen.

Arvio luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta Natura 2000 -arvoihin

Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Malla SAC, Saanan luonnonsuojelualue SAC Natura 2000 -alueen (FI1300102, FI1300112) suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Huomattava aikarajoitus kahden näytteenottopisteen kohdalla.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvanhaltija joko 1) toimittaa lajihavaintotiedot liitteenä olevalla LajiGIS-sisäänsyöttölomakkeella Metsähallituksen kirjaamoon kirjaamo@metsa.fi tai 2) vie ne Lajitietokeskuksen laji.fi -järjestelmään. Jos tallennukset tehdään 1) mukaan, elinympäristöjen tai lajiesiintymien hoitosuosituksia voi kirjata lomakkeen loppuun lisäsarakeiden avulla. Metsähallitus siirtää kaikki lajitiedot LajiGIS-sisäänsyöttölomakkeelta LajiGIS -tietojärjestelmään, josta ne siirtyvät myös Lajitietokeskukseen. Molemmissa tapauksissa luvanhaltija lähettää MH:n kirjaamoon raportin, josta käy ilmi, ketkä milläkin alueella ovat tietoja keränneet. Kirjaamoon lähetettävän viestin aihekentässä mainitaan tämän tutkimuslupan asianumero.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 18 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 49 §, 51 §
Asetus Saanan luonnonsuojelualueesta 1 § 3 §

Asetus lehtojensuojelualueista 503/1992 2 § 5 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien
suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 96/2024 1 § 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

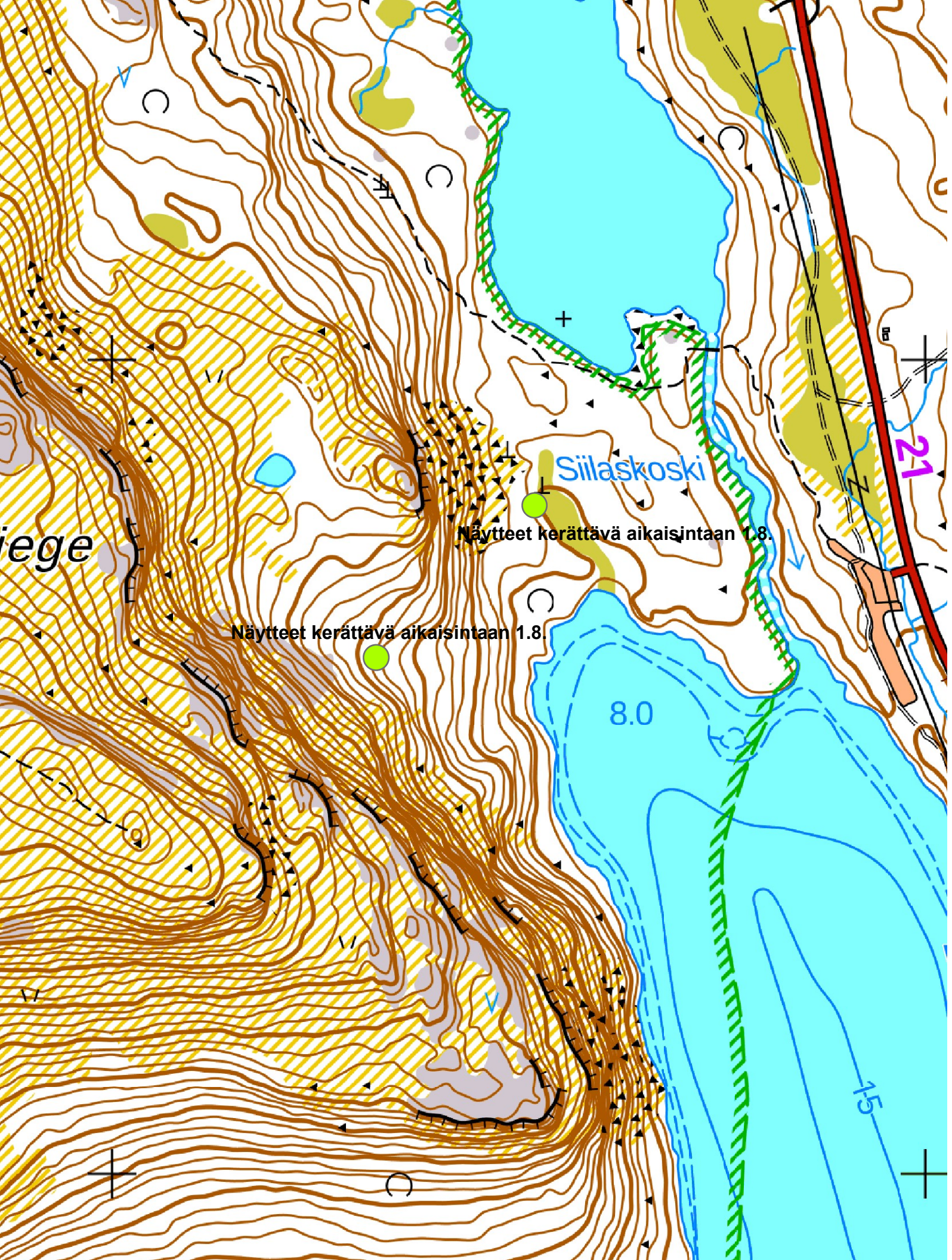
Ratkaisija

Liitteet:

Aikarajoitus Pikku-Malla
Valitusosoitus
Liitekartta

Tiedoksi:

Erätarkastaja xxxx
Lapin ELY-keskus
Enontekiön kunta
Suomen luonnonsuojelupiirin Lapin piiri ry
Enontekiön luonnonsuojeluyhdistys ry
Käsivarren luonnonsuojeluyhdistys



VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähtetämisajankohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähtetämisajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 90101 Kuopio

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi